

ПРОТОКОЛ

№ 257

гр. П., 06.06.2023 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД – П., 2-РИ НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на шести юни през две хиляди двадесет и трета година в
следния състав:

Председател: Магдалина Ст. Иванова
Членове: Михаела Хр. Буюклиева
 Иван Хр. Ранчев

при участието на секретаря Елеонора Хр. Крачолова
и прокурора Димитър Анг. Ангелов

Сложи за разглеждане докладваното от Михаела Хр. Буюклиева Въззивно
наказателно дело от общ характер № 20215000600244 по описа за 2021
година.

На именното повикване в 14:00 часа се явиха:

Жалбоподателят – подсъдимият З. Е. Д., се явява лично и с адв. Н., и
адв. С. с пълномощно по делото.

Свидетелят Т. Л. М. не се явява, нередовно призован. Призовките му са
върнати цели с отбелязване, че лицето не е намерено на известните по делото
адреси.

Д. Е. Р. не се явява, нередовно призована - за нея призовките също са
върнати цели с отбелязване, че лицето не живее на известните по делото
адреси.

Вещото лице Х. Е. К. се явява лично, редовно призована.

По делото е постъпила справка от сектор „** – гр. П. за адресна
регистрация и задгранични пътувания на лицата Т. Л. М. и Д. Е. Р..

Постъпили са справки от ** при М. П. - С., относно пребиваването на
лицето Т. Л. М. в пенитенциарно заведение в страната; справка от Н. - гр. С.
относно пребиваването на посоченото лице в арестите на страната;
информация от Дирекция "М." при М. относно обявяването на лицето Т. Л. М.
за международно издирване в „ШИС“ с въведен сигнал за установяване на

местонахождението му и резултатите от издирването.

По делото е постъпила информация от О. на М. - гр. П. относно обявяване на лицето Т. Л. М. за общодържавно издирване и резултатите от издирването.

По делото са постъпили справки от ТД на НАП – гр. П., относно сключени трудови договори на лицата Т. М. и Д. Р..

На 29.05.2023 г. по делото е постъпила съдебно-лингвистична експертиза, изготвена от вещото лице Х. К. за свидетеля Т. Л. М..

ПРОКУРОРЪТ: Да се даде ход на делото, налице са процесуалните предпоставки.

АДВ. Н.: Да се даде ход на делото.

АДВ. С.: Да се даде ход на делото.

ПОДСЪДИМИЯТ З. Е. Д.: Да се даде ход на делото.

Съдът след съвещание намира, че са налице основанията за даване ход на делото, поради което

О П Р Е Д Е Л И:

ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО.

Следва да се приложат по същото докладваните справки, поради което
СЪДЪТ

О П Р Е Д Е Л И:

ПРИЛАГА към материалите по делото справки от сектор „** – П., ГД „И. н., от Н. - гр. С., от Дирекция "М." при М. - гр. С. от отдел "К." при О. на М. - гр. П. и от ТД на НАП – гр. П..

Сне се самоличността на вещото лице:

Х. Е. К. - на ** години, българка, българска гражданка, разведена, „магистър“, настоящ докторант, неосъждана, без родство със страните.

Съдът разясни на вещото лице К. наказателната отговорност по чл. 291 от НК.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Обещавам да дам вярно заключение.

Съдът след съвещание, на основание чл. 282 НПК

О П Р Е Д Е Л И:

ПРОЧЕТЕ СЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕТО на съдебно-лингвистичната експертиза на свидетеля Т. Л. М., изготвена от вещото лице Х. К..

ВЕЩОТО ЛИЦЕ Х. Е. К. (със снета по делото самоличност): Поддържам заключението на съдебно-лингвистичната експертиза. Няма към момента какво да добавя.

ПРОКУРОРЪТ: Нямам въпроси към вещото лице Х. К..

АДВ. Н.: Ще помоля да се записват въпросите, които задавам и отговорите, да не бъде само отговорите да се записват - на това държа при разпита на вещото лице.

АДВ. Н. (въпрос към вещото лице К.): Вие имате ли специалност „К. п.“?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не.

АДВ. Н.: Нямате такава. Във връзка с твърдението в експертизата, че сте завършили „К. Л.“.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: „Криминална“.

АДВ. Н.: „Криминална“, за да съм точна. Вие се означавате като „криминален лингвист“. Може ли да кажете в кое учебно заведение се преподава „К. л.“ и магистър казахте, че сте - по какво?

Отговор на вещото лице К.: П. и ф.

АДВ. Н.: Тоест, „К.“ къде я учихте?

Отговор на вещото лице К.: в А.

Въпрос на адв. Н. към вещото лице К.: Това какво представлява, пълен курс на обучение ли?

Отговор на вещото лице К.: Бакалавърска степен, тоест специализация към основната ми бакалавърска степен – „П. л.“.

АДВ. Н.: Тоест, Вашата бакалавърска степен е „П. л.“ във философски факултет - така ли?

Отговор на вещото лице К.: Не. В катедра „*“, „** факултет“, в в ** университет, след което се специализирах в „К. л.“.

АДВ. Н.: Познанията по психология тогава къде ги добихте?

Вещото лице К.: В в ** университет. Както казах, завършила съм магистратура П. и ф. където влизат абсолютно всички базови науки, които се включват в психологията.

АДВ. Н.: Тоест, твърдите, че „К. л.“ сте завършили в чужбина, а не тук?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Абсолютно „да“. Тук няма, за съжаление.

АДВ. Н.: Точно така, няма. Стаж в структурите на М. имате ли и ако да - къде и с каква продължителност?

Вещото лице К.: Не, нямам.

АДВ. Н.: Работите ли в частна фирма и ако да – в каква, която да предоставя психологически услуги?

Вещото лице К.: Да, работя в "А." от 2019 г.

АДВ. Н.: Управител на "А." Т. Т. ли е?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да.

АДВ. Н.: Но Вие лично нямате стаж в М.. Тази фирма ангажирана ли е за експертизи от структури на М.?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, много често се ангажира.

АДВ. Н.: Вие участвате ли в такива?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: В някои да, където е уместно.

АДВ. Н.: Почвате Вашето заключение с материалите, които сте ползвали.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Точно така.

АДВ. Н.: Можете ли да кажете, тъй като се спирате най-вече на съдебномедицинската експертиза и на факта, че става дума за убийство с нож в областта на корема. Какво е значението на изложените от Вас данни от материалите по делото – обстоятелството, че пострадалата е починала от нож в областта на корема и данните от съдебномедицинската експертиза какво допринесоха за лингвистичните Ви заключения?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Извинете, мисля, че не тълкувате правилно начина, по който е изготвена експертизата. Аз не взимам предвид данните от съдебномедицинската експертиза, а разпита и сведенията на конкретните лица, за които е назначена експертиза. А тя беше включена за полиграфското

изследване, което впоследствие беше отказано.

АДВ. Н.: Беше включена за полиграфско изследване кое?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Тя е от комплекта материали, които разглеждаме.

АДВ. Н.: Кое е „тя“?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Съдебномедицинската експертиза.

АДВ. Н.: А какво полиграфско изследване е отказано, защото аз не разбрах?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К. Доколкото разбрах, лицето Д. е отказало полиграфско изследване и именно затова е включена там, но моята работа не е концентрирана върху нея.

АДВ. Н.: При положение, че Вашата работа не е концентрирана върху нея, да кажете върху какво е концентрирана Вашата работа и защо в тази връзка на страница втора от заключението сте посочили само факта на убийството и данните от съдебномедицинската експертиза и нищо друго – за 2-ра страница от заключението?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Както вече казах, аз работя с текстове, разпити или сведения на конкретните лица, на които ще се прави експертиза, а защо там е посочена нямам идея. Най-вероятно колегите са я поместили с оглед на полиграфското изследване.

АДВ. Н.: Кои колеги са я поместили къде? Някои други колеги са работили по Вашата експертиза ли?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не, нашата експертиза трябваше да бъде двойна – „психолого-лингвистична“. Така че в случая трябваше да се включи и полиграф, който не беше включен.

АДВ. Н.: Така, след това имате ново определение на съда, което Ви възлага на Вас конкретна задача, която няма нищо общо с полиграф. Аз питам Вие какво правите на страница 2-ро от Вашето заключение.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Може ли само да стиковаме страница 2-ра, да ми обясните, защото аз имам само заключението тук пред себе си.

АДВ. Н.: Нека да го запишем това, че вещото лице К. не ползва в момента цялата експертиза, а само крайното заключение! Да разбирам ли, че някой друг е писал обстоятелствената част на Вашата експертиза?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не. Аз съм писала обстоятелствената част, но с оглед на оформянето на самата експертиза, е възможно да бъде нещо добавено от колегите.

АДВ. Н.: Кои колеги са това? Експертизата е еднолична.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Колегите от "А".

АДВ. Н.: Тази експертиза резултат на колективен труд ли е?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не.

АДВ. Н.: Тогава обяснете как колегите добавят нещо във Вашата еднолична експертиза, назначена и трябва да бъде изпълнена само от Вас?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Вече обясних. Единственото ми логично обяснение по случая е, че просто е добавена във връзка с окомплектоване на цялата експертиза, а не с оглед на моята част.

АДВ. Н.: От Вас ли е добавена?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не.

АДВ. Н.: Ще помоля съдът да предостави екземпляр на самата експертиза да се сети вещото лице и по нея да каже кое не е неин текст, кое е добавено от колегите от "А".

ПРОКУРОРЪТ: Не възразявам.

Съдът след съвещание намира искането на адв. Н. за основателно и

О П Р Е Д Е Л И:

ПРЕДОСТАВИ се на вещото лице Х. К. екземпляр от постъпилата по делото съдебно-лингвистична експертиза, изготвена от същото вещо лице.

АДВ. Н.: На втора страница, махнете титулната.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, има данни от съдебномедицинска експертиза – това са, предполагам, предварителните материали по делото, което е необходимо.

АДВ. Н.: Предполагате. Защо предполагате, че нещо, включено във Вашата експертиза, тоест защо не сте сигурни в нещо, което фигурира над Вашия подпис? Какво предполагате Вие, кой го е писал това?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Защото това единствено и само носи данни по контекста на самото събитие, но само по себе си не представлява материал,

който да бъде анализиран.

АДВ. Н.: Да, ето стигнахме до там. Какви данни за контекста на самото събитие Ви дава това, свързано с Вашия лингвистичен анализ?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Какво е самото престъпление, кога е извършено и какво се е случило с жертвата - това.

АДВ. Н.: И връзката между случилото се с жертвата и лингвистичния анализ на свидетелските показания да обясните?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Когато се прави такъв анализ, винаги се взима контекстът предвид – тоест, какво е самото престъпление, за да може след това да се идентифицират съответните чувствителни елементи в текста на разпитаните лица. Няма как да се направи това, без да се знае какво е престъплението.

АДВ. Н.: Така. И като разбрахте какво е престъплението, какво от текста на лицето, което трябваше да анализирате, има пряко отношение с намушкване няколко пъти с нож в областта на корема и наличието на рана, през долната част на главата, на задстомашната жлеза и всичко, което е написал съдебният медик?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Може ли да перифразирате въпроса?

АДВ. Н.: Лингвистичният анализ, който сте извършили, как се обосновава с наличието на раневи канал през рана № 2, която преминава вероятно през стомаха?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Отново повтарям, че това просто дава контекст. Понякога, когато се получават такъв вид рани и престъпления, в самия текст се забелязват и подобни индикации за това.

АДВ. Н.: Т. М. какво отношение има към този раневи канал? Какъв извод направихте от неговия разпит и този раневи канал, та слагате акцента върху два от документите по това дело, ако сте го писали Вие изобщо?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Защо смятате, че акцентите са сложени на два от документите? Имаме и данни от разпита на свидетел.

АДВ. Н.: Това е третият, само той е по същество. Аз питам за първите два документа, за значимостта им.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Важно е тези документи да бъдат разгледани,

защото ако този човек по някакъв начин е участвал в самото престъпление, може да се идентифицират такива моменти в текста.

АДВ. Н.: Идентифицирахте ли такива моменти в текста?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не.

АДВ. Н.: Други документи направиха ли Ви впечатление по делото, тъй като въз основа на мое искане има изрично определение на съда, че Ви се предоставя цялото дело? Някакъв друг документ по това дело направи ли ви толкова голямо впечатление за контекста, каквото съдебномедицинската експертиза на труп?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Разбира се, както казах, това е само за контекст. Другите неща, върху които съм се фокусирала, това са разпитът и сведенията, тоест твърденията.

АДВ. Н.: Тоест, вие се фокусирате върху разпита и като контекст ползвате какво се е случило с пострадалата – от съдебномедицинската експертиза и това ли са нещата, върху които сте работила?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, точно така.

АДВ. Н.: Четохте ли други материали по делото?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не.

АДВ. Н.: Поддържате ли твърдението, че на стр.2-ра данни от материалите по делото и данни от съдебномедицинската експертиза са внесени от колегите Ви, като контекст по първата задача, която Ви е поставена?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Абсолютно да.

АДВ. Н.: А Вие, когато подписахте експертизата, запознахте ли се, че тя вече е изменена като задача и така, замислихте ли се има ли значение този контекст, няма ли значение?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Контекстът винаги има значение и ще има значение, независимо дали е изменена като задача или не.

АДВ. Н.: Кой от фирмата от колегите от „А.“ взе решение кои материали да ползвате като контекст?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Това е решение, което по принцип се взима общо,

не от един конкретен човек.

АДВ. Н.: А можете ли да кажете колко души от фирмата участваха във взимането на това решение?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Когато обсъждахме случая, доколкото си спомням, бяхме трима, заедно с мен.

АДВ. Н.: Може ли да им кажете имената?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не, не мога, наистина, беше преди време.

АДВ. Н.: Преди колко време беше това?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не мога да се сетя.

АДВ. Н.: Месец, два?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не мога да се сетя. Това не е единственият казус, с който се занимавам, така че простете, ако не мога да се сетя за точно време.

АДВ. Н.: Така. А кой извърши чисто техническото изписване на този контекст в експертизата, която Вие анализирате по-нататък?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Този контекст се извършва от една от моите колеги – В. В., която го предоставя, защото аз работя дистанционно от вкъщи. Ходя, взимам материали и след това работя от вкъщи.

АДВ. Н.: А когато взехте материалите, Вие взехте ли някакви материали от В. В. или тя Ви ги изпрати онлайн? ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Взех ги. Отидох лично да ги взема.

АДВ. Н.: Кои материали взехте?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Ами това, което взех, беше данните от разпити на свидетелите.

АДВ. Н.: На кои свидетели?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: На свидетеля Т. М. и на останалите съответно.

АДВ. Н.: И на „останалите“? Приблизително колко са на брой тези „останали“ свидетели?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Още двама човека.

АДВ. Н.: „Още двама човека“. Помните ли за кои става въпрос?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: На лицата Б. и Д..

АДВ. Н.: Виждате ли някъде във Вашето заключение да сте се позовали, или да сте анализирали, да сте съпоставили Б., Д., с Т. М.? Някакъв анализ съвместен, сравнителен и т.н. да е правен?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не се прави такъв анализ в нито един случай. Когато се прави анализ за конкретно лице, се анализира само то. Не се прави сравнителен или дедуктивен анализ.

АДВ. Н.: Вие запозната ли сте с базовите текстове, свързани с експертизата? Знаете ли на какви условия по закон трябва да отговаря експертизата?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Мисля, че съм запозната, да.

АДВ. Н.: Така, тогава да Ви питам къде в експертизата сте посочили ползваните от Вас материали, извън данните от разпита на Т. М.?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Би трябвало да бъдат на последна страница.

АДВ. Н.: Кажете къде? Защото не съм ги видяла.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, аз също не мога да ги открия.

АДВ. Н.: След като предадохте материалите си на "А.", оттам очакваше ли се да доработят нещо по експертизата?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: След това има съвсем формално преглеждане на самата експертиза, от гледна точка на форматиране как изглежда.

АДВ. Н.: Кой го прави това форматиране?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Нямам идея. Някой, който има време в офиса.

АДВ. Н.: След което, тя Ви се връща форматирана и Вие тогава я подписвате експертизата – така ли?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, защото аз нямам съответните технически преимущества въкъщи.

АДВ. Н.: Тоест, на ръка ли пишете в дома си?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не, аз нямам съответните технически преимущества, имам предвид от гледна точка на софтуера, който те използват, самите формати, които те използват.

АДВ. Н.: Когато работите по тази схема, Вие сравнявате ли това, което сте им предали с това, което се връща - да не напишат вътре нещо различно?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Абсолютно.

АДВ. Н.: Сравнили сте го. Не знаете името на този, който го е форматирал - така ли?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не. Нямам идея.

АДВ. Н.: А някой от офиса очакваше ли се да допълни ползваните материали по делото?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не. Очакваше се просто да го форматира по правилния начин.

АДВ. Н.: В такъв случай, щом не разчитате на друга помощ за материалите, Вие защо не сте записали „други материали“? Сега се учудихте, че няма, но не сте записали да сте ползвали други материали.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Възможно е просто да са били изпуснати в процеса на изготвяне.

АДВ. Н.: От някое друго лице или от Вас?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: От мен.

АДВ. Н.: Да кажете кои са изследванията, които сте направили? Какви изследвания от психологическа гледна точка сте направили. Най-напред да почнем от използвания от Вас „Метод на лингвистичен анализ“ – кой метод на лингвистичен анализ сте ползвали? Ако има много методи, ще кажете всички, които сте ползвали.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: „Научен анализ на съдържанието“ или така познатият „скен“. Абревиатурата е „скен“.

АДВ. Н.: Този научен анализ на съдържанието какво представлява?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Това е изследване на езика от гледна точка на компоненти, които се съдържат в него, които могат да извлекат допълнителна информация от писмена или говорима реч, като вярна или невярна информация, скрита информация, чувствителна, социолингвистични връзки, профилиране – зависи каква е задачата на самото изследване.

АДВ. Н.: А защо не сте ги описали, за да проверим и ние чрез средствата на този научен метод, според вас, анализ и ние да проверим? Ето казвате сравнително какви - „социо“?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Социолингвистични връзки между субектите.

АДВ. Н.: Между субектите или между обектите на речта?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Между субектите. В анализа лицата, които биват изследвани, се наричат „субекти“.

АДВ. Н.: Така. Вие колко субекта изследвахте?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: За тази конкретна експертиза – един.

АДВ. Н.: И тогава социо-лингвистични връзки между субектите - как, понеже го посочихте като научен метод?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: В текста лицето М. разказва за своите взаимоотношения с Б. - за такива социолингвистични връзки говоря.

АДВ. Н.: И Вие от този текст разбрахте какви са им точно взаимоотношенията?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, добих една много добра представа.

АДВ. Н.: Чудесно. Сега, питам следното: Да Ви разбирам ли, че разбирате по-малко от психология, повече от Л.?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Психологията е поддържаща наука, която е необходима, за да се направи един коректен анализ.

АДВ. Н.: Психологията в други аспекти си е самостоятелна наука, но за вашата наука психологията е поддържаща Л.та?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Точно така.

АДВ. Н.: Добре. Съобразно психологическата и лингвистичната наука, изисква ли се оценка от повече от един източник и комплекс от изследователски методи, за да имате достоверно заключение?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Изисква се да бъде следван протоколът на дисциплината.

АДВ. Н.: Няма да влизаме в теоретични разсъждения! Протоколът на дисциплината е комплекс от методи, научни средства и т.н..

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Комплекс от документи.

АДВ. Н.: Аз Ви питам по принцип можете ли от един-единствен източник Вие да направите достоверна и глобална оценка само по един метод, който ми казахте, за този анализ?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Под „източник“ визирате „материал“?

АДВ. Н.: Да.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Може.

АДВ. Н.: И тогава всички тези неща, които изброихте, пък не сте написали в заключението – сравнителните анализи и т.н., вътре в този самостоятелен източник ли ги прилагате?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Аз не използвам сравнителен анализ, когато правя експертиза върху едно конкретно лице.

АДВ. Н.: Добре. Тогава за това конкретно лице искам да ми очертаете кръга от методи, които сте приложили – по название ги кажете, за да може по единствени свидетелски показания да дадете заключението си. Опишете всички методи, които сте използвали, за анализ на тези показания!

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Това, което използвах, в случая за лицето М., беше първо неговият разказ относно конкретния ден. Когато човек преразказва ... (тук адв. Н. я прекъсва).

АДВ. Н.: Госпожо, питах Ви за научни методи и средства, а не за факти и източници. За метода, който сте приложили.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Аз ви обясних, че методът е „скен“. Ако искате да разберете повече, трябва да обясня за компонентите, които го изграждат, иначе пак трябва да повторя същото. Относно тази чувствителност, за която споменах и в заключението, във връзка със спомена на лицето М. относно...

АДВ. Н.: Не анализирайте конкретни факти! Кажете в какво се състои методът – „скен“?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Той се състои в анализ на речта и тя е съставена от много компоненти, които се разглеждат, никога само един компонент. Така че, не мога да ви го визирам, освен ако не ви цитирам конкретно какво съм видяла.

АДВ. Н.: Нека да изясним дотук! Методът, който сте използвали, се изчерпва с анализ на речта и нищо друго ли?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Анализ на съдържанието.

АДВ. Н.: Вие първо казахте „анализ на речта“.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Добре, сега уточнявам - на съдържанието. Тоест, може да бъде писмена, може да бъде и говорима реч. Това пак е някакъв вид съдържание. Дали ще бъде след това транскрибирано или няма, няма значение.

АДВ. Н.: Вие казвате в заключението, че се идентифицират определени речеви моменти.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Точно така.

АДВ. Н.: Как установихте как се изразява Т. М. само по писмен текст?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Това не беше целта на заданието ми – да установя как се изразява той, а какво се забелязва, от гледна точка на зададеното задание по експертизата, тоест личностни характеристики и съответно, дали има някакво отношение към инкриминираното деяние.

АДВ. Н.: Вие правите ли разлика между „речеви момент“ и „писмен момент“? И двете имат съдържание.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Речеви момент от гледна точка на реч. Думата „реч“ не означава само говорима реч.

АДВ. Н.: Кога чухте словото на Т. М.?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Аз не съм чула словото. Реч не означава само говорима реч.

АДВ. Н.: Тогава трябва да обясните какво влагате в това понятие!

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: „Речеви моменти“ са моменти от неговите сведения, които са се идентифицирали с особена важност за експертизата. „Езикови моменти“ би било малко по-неправилно, ако бъдат използвани.

АДВ. Н.: Кои са доказателствата Ви, че това, което е казал Т. М., е записано така, както той го е казал, а не е пречупено през Л.та, особеностите на речта или на писането на записалия?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Когато ние получаваме материали от разпити, вярваме, че това, което е записано, е с голяма част на достоверност. И ако има моменти на „контаминация“ или т.нар. „замърсяване“ от страна на лицето, което е писало тези материали, те в повечето пъти се идентифицират, защото има конкретни, пак ще кажа, речеви моменти.

АДВ. Н.: Анализирали ли сте условията, в които са дадени тези

показания?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не.

АДВ. Н.: А Вие казахте, че не сте чели другите материали. Защото има данни, но тя каза, че не ги е чела другите материали, независимо от определението на съда всичко да ѝ се даде.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Ако разрешите да добавя, тези материали са пагубни за моята експертиза. Така че аз чета това, което ми е необходимо и не се опитвам да замърся преценката си с допълнителни материали.

АДВ. Н.: Малко хора могат да се похвалят, че имат такъв кристален подход само по един материал и един източник. Трябва да сте феномен. Както и да е, без този коментар. Според Вас, за да оцените достоверността на едно твърдение, имат ли значение въпросите, които са зададени.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Със сигурност

АДВ. Н.: Вие как разбрахте какви въпроси са зададени от начина, по който е изписан текстът – само с отговори?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Начинът, по който разказът на М. започва и продължава, без да има паузи - речеви паузи, в това, което той разказва, ми говори за, до голяма степен, негово участие.

АДВ. Н.: То е ясно, че е участвал, щом е отговарял. Въпросът е имате ли данни какви въпроси са зададени, след като отговорихте на въпроса ми, че това е значим фактор – начинът на задаване на въпроса казахте, че има значение.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Дали имам данни, имате предвид дали някой е дошъл да ми кажа какви въпроси са му зададени ли?

АДВ. Н.: Не. Дали сте намерили в този протокол за разпит данни за конкретно зададени въпроси? Знаете ли как са били формулирани въпросите?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не. Единственото нещо, което знам, е от разпита.

Въпрос на председателя на състава към вещото лице: От този разпит може ли да направите извод на какви въпроси са дадени тези отговори?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Мога да направя едно добро предположение.

АДВ. Н.: „Добро предположение“.

ПРОКУРОРЪТ (въпрос към вещото лице): Този разпит като свободен разказ ли е или има уточняващи въпроси?

АДВ. Н.: Колега, понеже Вие нямахте въпроси, то е много лесно друг като задава. Нека да си ги изчерпя, за да не си губя мисълта и след това ще си вземете повод от моите въпроси и ще си зададете Вашите!

Вие (към вещото лице) правите „добро предположение“?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да.

АДВ. Н.: Откъде правите това „добро предположение“ - от формулираните отговори или на друга база?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: От няколко неща: първо от начина, по който самият материал е написан. Както виждате, разпитът е написан с едни конкретни условия, при които трябва да говори лицето.

АДВ. Н.: Уточнете какво значи „конкретни условия“?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Тоест, че лицето трябва да разкаже какво се е случило.

АДВ. Н.: Вие това как го разбрахте? Някой казал ли е: „Разкажи така!“?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Това го пише в неговия разпит .

АДВ. Н.: Ама това го пише и понеже той така отговаря, Вие предполагате, че му е зададен този въпрос?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не, това щеше да бъде втората точка. Тоест, втората точка е да се проследи къде има липса на консистентност в неговия изказ. Там, където рязко спира консистентността в неговия разказ, може да се предполага, че има намеса на друго лице, тоест някой нещо му е казал да напише или по някакъв начин е задал друг въпрос и лицето се е отклонило.

АДВ. Н.: А вие знаете ли кой се е намесил, как се е намесил и как е насочил мисълта му към друга тема, различна от тази, която проследявате в момента?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не, не знам и както казах, нямам данни за такава намеса.

АДВ. Н.: Сега, данни Вие не може да имате данни, като не сте чела материалите по делото, нали?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Материалите не са ми необходими, за да мога да различа контаминация в текста.

АДВ. Н.: Без да проверите материалите, ако има на едно място написано, теоретично казвам, че той е бил бит преди това, няма ли да има значение за Вас при отговора?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не. Въпросите ще имат значение, но няма да имат значение обстоятелствата преди това.

АДВ. Н.: В експертизата си казвате, че казаното от Т. М. съпоставяте с „други - сходни твърдения“. Кой са сходните твърдения и чии са – на същия Т. М. или на други лица?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Само секунда, за да погледна къде е. Може ли само да ми посочите къде точно в анализа на лицето М. визирате това - в кой параграф?

АДВ. Н.: Чакайте, че не си номерирате страниците. Форматът Ви изключва номериране очевидно. Последното изречение на 5-та страница и началото на 6-та. По преценката за консистентност ги съпоставяте с „други - сходни твърдения“. Кой са - негови, на други лица?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Секунда само, защото наистина в момента не мога да го открия.

АДВ. Н.: Гледате на друга страница.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Ориентирайте ме къде е точно.

АДВ. Н.: Вие не си познавате заключението! Аз ли да отговарям по него? Идвате, без да знаете какво сте писали. Ето го – „те се съпоставят по консистентност“ и на следващата страница продължава.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Мисля, че това всъщност е описание на самата процедура, а не е в заключението.

АДВ. Н.: След като това е в съдържанието на експертизата тази процедура, не е в заключението, как сте я приложили тази процедура. Прилагаште ли я?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, разбира се. Просто не разбрах въпроса Ви.

АДВ. Н.: Ами кажете, това питам! Описвате процедура, която сте прилагали и аз питам къде намерихте консистентността чрез съпоставяне с

други сходни твърдения?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Тя се открива на няколко места в текста. „Сходни твърдения“ имам предвид негови твърдения, не съпоставени с някой друг.

АДВ. Н.: Тоест между неговите лични твърдения преценявате дали той лъже?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не. Когато се говори за „консистентност на твърдението“ става въпрос за една градация, която се очаква, особено, когато е свързана с паметови и речеви процеси. Тоест, когато тази градация бъде нарушена и този момент, в който е нарушена, се съпостави с предишните, може да се каже, че консистентността вече липсва.

АДВ. Н.: Може ли по-ясно?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Задайте ясно въпросът!

АДВ. Н.: При излагане на твърдения за факти, какво разбирате под „градация“?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Какво означава „твърдения за факти“ не Ви разбирам въпроса.

АДВ. Н.: Той говори по определени факти: „Бях там“, „Отидох там“. Какво разбирате под „градация“ при излагането на факти? В сходни твърдения, очевидно Вие и аз влагаме различни понятия в едни и същи думи. Вие казахте: „очаква се една градация“. Защо да се очаква „градация“, когато един човек прави разказ за това какво се е случило и какво представлява тази градация?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Защото, когато човек разказва за нещо, което се е случило и става въпрос за събитие, което не е било с висока невровъзбудимост, тогава не следва това събитие да се помни в детайли, не така работи паметта. Нещо, което по принцип очакваме да видим, когато нещо се е случило, да речем преди 5 години и човек помни определени компоненти, преди 2 месеца и човек помни определени компоненти, с времето тези неща се резорбират – това е градацията, нормалната, която очакваме. Не очакваме обаче градация от сорта на, например твърденията на М., който казва, че не си спомня дори сезона - нещо, което е изключително неконсистентно.

АДВ. Н.: Вие в момента твърдите, че изводите за достоверност сте направили на базата на анализ на тази консистентност, съпоставяйки я с „други – сходни твърдения“ и крайния Ви извод - за достоверност.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Крайният ми извод е за няколко компонента, а не само за достоверност, защото там се определя и чувствителност, и скрита информация, липсваща и т. н., тоест това не е само за достоверност.

АДВ. Н.: Трудно е, като имате задача да проверите всички материали, но все пак. Ползвали сте показанията на Б. – така ли е?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, ползвала съм.

АДВ. Н.: Между показанията на Б. и показанията на Т. М. има едни противоречия, а вие тук давате извод, че Т. М. казва истината. Има данни, които биха могли да го уличат в лъжа. Вие нямате задача да анализирате Б., но тук въпросът е в това кои са другите данни по делото, които потвърждават изводите Ви за достоверност на казаното от Т. М.?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Ами първо времената, които използва относно конкретния ден, второ - съществителните.

АДВ. Н.: Какво значи „времената“?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Тоест, когато човек разказва нещо, което се е случило в миналото, ако е достоверен, използва едно или най-много две времена и те трябва да имат някак си оправдание в самия контекст - защо едно време се е сменило. Когато обаче се сменят тези времена, без да има оправдание в контекста, тогава вече може да говорим за много високо ниво на измамно поведение. Под „времена“ имам предвид глаголните времена.

АДВ. Н.: Тоест от познанията му на българския език и граматика Вие прави извод дали лъже или не?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не. Това са много компоненти и тези граматични времена, които употребява, са само един от многото компоненти, които ние вземаме предвид в тази дисциплина. Тоест, не може на базата на едно граматично време, човек да направи някакво такова заключение.

АДВ. Н.: Когато човек е личен свидетел на определени събития, в колко времена ги описва обикновено? Какво минало време?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Това е много относително.

АДВ. Н.: Кажете обичайното, защото Вие познавате ли Т. М.? Когато аз съм свидетел: „аз си играх на двора“, „аз се върнах, за да се облека“. А когато не съм свидетел „той играл на двора“ -в минало историческо време или „отишъл да се облече“ – така ли е ? Обяснете ми човек, който е пряк свидетел на нещо и го разказва в минало време, в какво време може да го разкаже? В какво време го разказва? Няма да Ви питам по принцип. Свържете начина, по който Т. М. е разказал събитията с Вашето твърдение за времената, обяснете го!

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Искате да Ви дам пример ли?

АДВ. Н.: Не. Искам да го свържете за извода си.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Това, което видях при М. относно деня, самото събитие, е че той използва консистентни времена за действията, които е извършил.

АДВ. Н.: Кои разбирате под „консистентни времена“. Кои са тия времена?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Минало свършено време, най-вече.

АДВ. Н.: Значи е едно. Второ време използвал ли е?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не.

АДВ. Н.: Въпросът ми беше свързан с това, че когато човек е пряк свидетел на нещо, той използва не друго, а минало свършено време, ако не е чужденец.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не съм съгласна, защото по начинът, по който е формулиран Вашият въпрос, всъщност не е правилен. Много зависи от самия контекст - кога човек бива разпитан за това събитие, дали е събитие, което е важно за него. Дали е под някакъв стрес, под някакъв шок, дали има някаква щета, която стои от другата страна, ако каже нещо, така че това е изключително обширен въпрос.

АДВ. Н.: Вие констатирайте, че той говори в минало свършено време, какъв извод направихте от това, че говори в минало свършено време, а не в друго глаголно време?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Има голяма вероятност за истинност на това, което казва. И това е само част от много компоненти.

АДВ. Н.: По каква причина?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Защото по този начин работи паметта. Когато нещо е в едно консистентно време.

АДВ. Н.: Има и български аналози.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Когато нещо е в едно постоянно време, тогава няма невровъзбудимост, няма нещо, което да кара мозъка на човек, най-общо казано, да прехвърли в друго време.

АДВ. Н.: Имате ли опит с хора, на които матерният им език е един, а пък се изразяват на чужд език. Дали тази консистентност във времето е типична за хората, които говорят на чужд език или те бъркат времената?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Това много зависи от нивото на езика.

ПРОКУРОРЪТ: Възразявам на въпроса. Каква връзка има това с делото!

АДВ. Н.: Огромна връзка има, защото тя не познава лицето, нито неговия речников фонд, нито образование, нито начинът, по който обичайно то се изразява. Така че от един писмен текст, тъй като е работил само в минало свършено време, само в един писмен текст няма как да се направи този извод. Аз затова казах, че ние разпитваме гениално нещо лице. Нека да изчерпам въпросите си. Тя, ако каже, че има и други компоненти, ще ги разкаже.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Разбира се, че има много компоненти.

АДВ. Н.: Връщам се на онзи момент, който се опитахте Вие да анализирате именно, че той помни много добре този ден, но не помни дори в кой сезон се е случил този ден.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Точно така.

АДВ. Н.: Какви изводи правите от тази фраза?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Силна невровъзбудимост, тоест стрес.

АДВ. Н.: По принцип или свързан с тази тема?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Свързана с тази конкретна тема, с преразказа на това конкретно събитие или последователност от събития в този конкретен ден.

АДВ. Н.: Силната невровъзбудимост може ли да дойде като реакция по въпроси, които са задавани по деликатна, за него лична, тема? Може ли да е свързана силната невровъзбудимост при отговорите на въпроси, по които той

иска да прикрие истината?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: По-типична е по принцип за чувствителни моменти. Не толкова за скрита информация.

АДВ. Н.: „Чувствителни“ - преведете!

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Ами когато една тема е от изключителна важност за един човек, това се води неговият чувствителен момент и съответно, когато той разказва, много често се получава така, че виждаме именно тази чувствителност в неговия изказ.

Въпрос на председателя на състава към вещото лице К.: Това, че той не си спомня сезонът, може ли да кажете той нарочно ли го прикрива или действително не си го спомня?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Тази чувствителност не може да се каже от какво е породена, защото пак казвам, може да бъде породена от няколко неща. Може да бъде породена от конкретната ситуация, в която човекът се е намирал, когато е правен този разпит, присъствието в полицейско управление и всички други последствия, които може би той си е представял или може да бъде на базата на това, че нещо се е случило в този ден, което е повишило стреса му, но това не може да се каже със сигурност.

АДВ. Н.: Тоест, вие не може да кажете със сигурност, дали ситуацията, при която го разпитват, е причината или онази емоция?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Точно така.

АДВ. Н.: Как ще си обясните това, че той не помни нищо конкретно и има нужда от някаква помощ в случая, имам предвид помощта на интернет?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не разбирам въпроса.

АДВ. Н.: Цитирали сте го, че по време на разпита прави справка в интернет, за да види точно къде е улицата, където е бил. Това анализирали ли сте го?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, но това не е било важен момент за анализа.

АДВ. Н.: Защо?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Защото в момент на стрес и пак казвам силна невровъзбудимост е напълно нормално паметта на човек да започне да отказва за разни неща, така че това не е неочакван момент, не може да се

вземе като някакъв важен момент с оглед на моя анализ.

АДВ. Н.: Тази справка в интернет - това, което той казва, вие може ли да прецените как се е случило това от начина, по който описва: „Преди малко направих справка в интернет“. Можете ли да кажете как се е случило - дали е свързвано с насочване от страна на разпитвания, дали е негова инициатива, как е станало?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Това не е било обект на задание за моята експертиза.

АДВ. Н.: Обектът на задание е крайният извод Вие да кажете доколко са достоверни показанията. Всяко отклонение в спомените му не Ви ли притеснява някак си?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не, защото както вече обясних ...

АДВ. Н.: Не Ви притеснява нищо?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не, не съм казала това. Както обясних, всякакво отклонение в спомените на съответното лице или на което и да е лице в неговата ситуация и зависи от отклонението, би било напълно нормално, защото паметта има свойството да забравя.

АДВ. Н.: А какво правим с твърденията, които не е забравил, а настоява на тях. Например, казва, че е звънил на Б. по телефона.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Какво означава „настоява“, може ли да го обясните?

АДВ. Н.: Той казва: „Звънил съм“. Вие сте го отразили това: „Звънил съм на Б. по телефона“. Какво ще кажете за твърдението му, че е звънил същия ден на Б. по телефона няколко пъти?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Това се определя като чувствителна тема.

АДВ. Н.: А достоверно ли е това твърдение?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Това е чувствителна тема.

АДВ. Н.: Обяснете разликата между „чувствителна тема“ и „достоверно твърдение“!

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Когато става въпрос за повтаряемост на определени лингвистични елементи или конкретни, да речем думи, за да го обясня малко по-лесно, тогава говорим за чувствителност и тази чувствителност се идентифицира по този конкретен начин. Там не са се забелязали измамни

моменти.

АДВ. Н.: Къде не са се забелязали?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: В това звънене до Б..

АДВ. Н.: А Б. казва ли дали е звънил?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не разбирам.

АДВ. Н.: Имам предвид в неговите показания. Няма да Ви питам за други доказателства.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Аз в момента нали съм тук да Т. М., за това бих желала да говоря.

АДВ. Н.: Нали сте съпоставили с Б.?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не съм съпоставила нищо с Б..

АДВ. Н.: За какво сте ги чели тогава на Б. и на Д.?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Защото в началото, когато се запознавах с делото, трябваше все пак да се запозная и с лицата, с които ще работя.

АДВ. Н.: Кой Ви е казал да работите с Б., та се запознавате с него?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Аз трябва да се запозная със субектите, които ще анализирам, как те ще влязат във връзки в конкретния текст, който представлява материал на моята експертиза.

АДВ. Н.: Някой каза ли Ви, десетки свидетели има по делото, някой каза ли Ви: „Запознайте се с Б. и с никой друг?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не.

АДВ. Н.: Как ги избрахте Вие?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Защото това са основните лица, които са обект на интерес.

АДВ. Н.: А кой Ви го каза, че са обект на интерес, без да сте чели останалите материали по делото?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Тук в момента бъркате предварителната информация с всички материали по делото. Аз съм чела предварителната информация и съм запозната кои са основните действащи лица.

АДВ. Н.: Какво разбирате под „предварителна информация“ и кой е

нейният източник?

Въпрос на председателя на състава към вещото лице К.: Под предварителна информация имате предвид материалите по делото ли?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Точно така, да.

АДВ. Н.: Това не е „предварителна информация“ - материалите по делото. Те са актуалната информация, която тя трябва да съпостави. Госпожо председател, в началото на разпита си вещото лице каза: „не съм чела материалите по делото“. Вие сега ѝ казвате „имате предвид материалите по делото“ и тя казва „да“. Искам да знам кое е вярно! Чело ли е вещото лице материалите по делото или не ги е чело?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не, казах, че съм се запознала с казуса – какво се е случило, кои лица са били – това го намерих в материалите по делото, но не съм изчала всичките материали – това се опитвам да кажа.

АДВ. Н.: „В материалите по делото“. Кой е материалът, който ви даде „предварителната информация“?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Това беше полицейският доклад.

АДВ. Н.: Чудесно!

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Също така разпитите.

АДВ. Н.: На кого?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: На Б., Д. и М..

АДВ. Н.: Как избрахте? Там има десетки разпити. Как избрахте? От полицейския доклад ли се информирахте какво да четете, кои разпити?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, точно така.

АДВ. Н.: Чудесно! Вече, където сте озаглавили материала: „Т. Л. М.“, тук казвате, че Т. М. упорито се опитва да резорбира връзката си с Б. като нещо много по-слабо от приятелство, силна чувствителност относно това, че е бил близък с Б.. После говорите, че има някакво „усещане за подчиненост“, нека да видя къде е.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Това мисля, че е по-горе.

АДВ. Н.: Да, по-горе в първия абзац, казвате, че има, някакво „усещане за подчиненост“. Как установихте, че чувството му за подчиненост е

директно насочено към Б., а не към лицата, които в този момент на разпита са доминиращи, като разследващият, полицаите, в чиито ръце е в момента. Както преценихте, че подчинеността е точно по отношение на Б.?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Защото разказът е свързан с Б.. Няма той как да прояви такива личностни характеристики относно нещо, което се случва в средата около него.

АДВ. Н.: Защо, да го поясните?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Ами защото не по този начин работи паметта. Ако нямаше никаква чувствителност във връзка с Б., човекът щеше просто да прояви напрегнатост относно ситуацията си. Щеше да се изрази в определени прилагателни. Наистина много зависи как започва неговият разказ, но със сигурност щяхме да видим прилагателни от сорта на „силен“, „твърд“, „здрав“ и така нататък.

АДВ. Н.: Кой да е „силен“, „твърд“, „здрав“?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Говоря за неговата ситуация. Това е хипотетично. Нямам наистина представа какви прилагателни той би използвал. Те са много във връзка с идентифициране на напрегнатост.

АДВ. Н.: Тук преценката Ви, че негов авторитет е Б., че той се чувства подчинен на Б., считате, че идва от липсата на употреба на такива категорични прилагателни – така ли?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, абсолютно и проследявайки самите действия, които той описва във връзка с Б.. Думата „услуга“, когато я използва. Това от гледна точка на статистика, свързана с такива твърдения, говорим за хора, които са по-скоро конформисти, хора, които се подчиняват на определени авторитети.

АДВ. Н.: Този конформизъм Вие го свързвате единствено и само с Б., а не с разпитващите, с полицаите, които са безспорен авторитет в момента на разпита. Знаете ли бил ли е задържан, колко време е прекарал в тази стая за разпит?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Пак по този начин се прави този анализ – дори и той да е бил задържан с белезници, с няколко човека, които са в стаята с него, неговият разказ няма да изглежда по този начин, ако той нямаше такова конформистко отношение към Б..

АДВ. Н.: Конформизмът поначало персонализиран ли е или човек, който по принцип е конформист, е склонен да се подчинява на авторитети?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, както пише и тук: „Т. М. има склонност да осъществява връзка с хора“ (тоест не съответно само с Б.), които счита за авторитети.

АДВ. Н.: Тоест, Вашите изводи, че той има усещане за подчиненост спрямо Б., са по отношение на случилото се тогава - преди десет години, но едновременно с това той по принцип е конформист и има такова усещане и желание за подчиненост, нали правите разлика?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не знам дали има желание със сигурност.

АДВ. Н.: Но това е поведенческа негова особеност?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да.

АДВ. Н.: По-надолу отиваме на същата страница от експертизата (стр. 6), на 3-тия абзац. Там казвате, че: „често подобен род изказвания се характеризират или със силно отблъскване на спомени и конкретика, или с умишлено прикриване на спомени и по-конкретно действия, извършени преди, по време и след важно събитие“.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Точно така.

АДВ. Н.: Да обясните това си твърдение тук в контекста на анализирания показания!

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Отново, когато М. разказва за дена, в който се е случило съответното събитие, той казва първо, че си спомня този ден много добре, а в следващия момент казва, че дори не помни какъв сезон е бил. Датата е нещо, което с времето се забравя, така че това е напълно очаквана паметова находка, но с оглед на сезона - това вече е доста силна дистанция, тоест доста силно отблъскване на този конкретен ден. Явно е имал някаква идея, че нещо ще се случи през деня и затова е започнал отблъскването на тези събития още по-рано.

АДВ. Н.: Разбрах Ви, но тук, в този абзац, Вие давате две вероятности за неговото поведение и най-накрая в заключението, значи едната вероятност сега я премълчахте, а именно умишлено прикриване на спомени и по-конкретно действие, извършено преди, по време и след важно събитие. Защо

Вие не приемате, че тази – втората вероятност, е движила неговите показания в момента?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Защото нямам данни в неговите изказвания, на които да се позова.

АДВ. Н.: Какви биха били такива данни?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Искате да Ви цитирам конкретния протокол или?

АДВ. Н.: Не, Вие казвате, че нямате данни. Какви биха били, какво би казал по-различно той, за да приемете, че иска да прикрие нещо?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: По принцип, когато говорим за скрита информация, най-често говорим за промяна в съществителните.

АДВ. Н.: Понеже няма промяна в съществителните?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Точно така - промяна в съществителните, сменяне на словореда много често се получава. Също така имаме и манипулативна реч. Обикновено, най-честият е „кльъстър“, но може да съществуват и още различни видове комбинации. При него това не се забелязва и затова не може да се даде конкретно заключение.

АДВ. Н.: Как отнасяте към този извод обстоятелството, че той не назовава нещата, тоест дава едни завоалирани, едни обобщени и неточни, неконкретни описания на определени факти?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Може ли да бъдете по-конкретна с въпроса?

АДВ. Н.: Той обича колите, нали? Казвате го Вие.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да.

АДВ. Н.: Има засилени емоции по отношение на колите, а не помни нито коя кола му е дадена, нито колко коли е имал Б., не помни нито цвят. Как се вписва това в неговата повишена емоционалност, радост, че кара скъпи коли и т.н.?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не мисля, че разбирам въпроса. Не знам как се вписва. Понякога, когато човек е в ситуация на силна емоция, се получава един такъв момент - на лек шок, при който може да се забравят разни неща.

АДВ. Н.: Той дълго време не е бил в тази емоция, защото е карал колите му и преди да се случи това на този ден. Защо не помни нито една марка и

нито един цвят?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Пак казвам, това именно в този момент не мога да съм сигурна от материалите, които съм анализирала, дали това не се дължи на умишлено отблъскване на някакви спомени или просто човекът е в изключително силен стрес.

АДВ. Н.: Не сте сигурна?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да.

АДВ. Н.: Също така, във връзка с това, че Д. се появява там в един момент, където го чакал, прегърнал нещо четвъртито като чанта, но по-голямо от мъжка борсета. Той не е сигурен в това, което е видял - това, как си го обяснявате, при повишената емоционалност? Не Ви ли се струва, че той има избирателни спомени?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: В някои моменти се забелязват моменти на чувствителност. Не мога да кажа дали това са избирателни спомени.

АДВ. Н.: Пояснявайте я тази „чувствителност“, защото думата „чувствителност“ Вие я употребявате и там, където твърдите, че той, в резултат на тази „чувствителност“ има ясен спомен и е достоверен, и „чувствителност“ употребявате и там, където този спомен е замъглен. Така че искам да знам обстоятелството, че той си спомня ясно много факти, а други не си спомня, винаги ли ги тълкувате като извод за достоверност?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не.

АДВ. Н.: Това, че той не си спомня важен момент - с какво се е появил Д., това как го тълкувате?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: По принцип, ако ситуацията е била съвсем тривиална, съвсем обикновена, се предполага, че този компонент няма да се помни, защото паметта не служи по този начин. Ние не помним неща, които не са релевантни. Ако обаче в детайли бъде описан този предмет, когато се предполага, че нещо уж съвсем обикновено се случва, тогава вече имаме причина да се съмняваме, че всъщност нивата на стрес са били доста големи и ситуацията не е била толкова обикновена.

АДВ. Н.: Изводите Ви от това, което сте прочели за Т. М. случилото се в този ден тривиално ли е било или не?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не, от това, което прочетох, както казах, виждам, че има чувствителност, но не мога да определя на какво се дължи.

АДВ. Н.: Можете ли да определите тази чувствителност на какво се дължи или не?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не, не мога.

АДВ. Н.: Възможно ли е да се дължи на опит да се прикрият уличаващи самия Т. М. факти?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, възможно е.

АДВ. Н.: В предпоследния абзац на същата тази страница. Тази елементарност на вариантите просто ме шокира. Значи във връзка с колата Вие казвате, че минимум цветът ѝ би трябвало да се докладва и изводът е: „Или Т. М. е бил под огромен стрес, или е взел тази конкретна кола за кратко време преди да потегли към уговореното място“. Други варианти не виждате ли - житейски дори, не лингвистични?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Нямам данни в самия текст да определя други варианти.

АДВ. Н.: Ами другият вариант „не искам да кажа колата“ не съществува ли – да прикрива цвета на колата и марката?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Вижте, аз работя по един конкретен протокол. Когато не виждам нещо, не мога да си измисля нещо.

АДВ. Н.: Вие виждате, че той не помни цвета на колата и за Вас резултатът от това, че той не помни цвета на колата, е или че е под стрес, или че я е взел за кратко, но в никакъв случай не е, че лъже.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не, не мога да определя лъжа на базата на неговите твърдения.

АДВ. Н.: Аз не казвам да определите. Вие изключвате тази вероятност. Вие казвате: „или е под стрес“, или „я е взел за кратко време“.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Нямам такива компоненти, на които да се позова.

АДВ. Н.: Как се вписва това в неговите твърдения, че е взимал коли да кара за продължително време - на Б., на които пак не помни цвета?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Тук вече ще трябва да коментирам наистина извън

моята експертна преценка. Би било нетипично да взима коли за продължителен период от време и сега тази кола да бъде за кратък.

АДВ. Н.: Не Ви питам за фактите - за „кратък“. Питам Ви за преценката дали е типично човек, който кара една кола продължително време и който е такъв фен на колите, да не си спомня нито марката на колата, нито цвета ѝ и това ли са единствените изводи, които може да направите от това, че не си е спомнил. Две алтернативи и никакви други ли?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: По принцип не е типично. Тези две алтернативи са поместени, защото няма данни за трета.

АДВ. Н.: Няма данни за трета?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Точно така. Не мога да определя неистинно твърдение там, където не съм видяла подобна реч.

АДВ. Н.: Кой са данните, че, ако не си спомня, защото това не са данни, това е извод, който правите, бъркате в момента „данни“ и „извод“. Аз Ви питам, правите два алтернативни извода и твърдите, че няма възможност за трети, нали?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Няма на какво да се позова в текста за трети, точно така.

АДВ. Н.: „Позоваване в текста“ е само един: „не помня цвета на колата“ и от това „не помня цвета на колата“, изводът е „под стрес съм“ или „съм я взел за кратко“.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Точно така.

АДВ. Н.: „Далтонист съм“, „не съм я видял“. Вещото лице е написало невъобразими глупости. Аз си стоя зад думите, защото това са предположения нейни, които тя дори житейски, това дори не е лингвистичен анализ. Аз съм консултирала с частни психолози това, което питам – със специализирани съдебни психолози, преподаватели по психология. Аз знам, че тук няма „К. л.“ и т.н.. Нали се сещате, че аз нямам тази специалност, но съм анализирала цялото заключение и имам частна експертиза.

Председателят на състава към адв. Н.: После ще си кажете становището, а не сега.

АДВ. Н.: Становището ми е плачевно. Добре, довършвам само с

последното. Въпрос към вещото лице – с една дума, тук изключвате изцяло възможността той да прикрие, че знае истината за тази кола, изключвате я тази възможност, така ли?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не мога да отговоря на този въпрос. Просто нямам обосновка в текста, за да направя такова предположение.

АДВ. Н.: И накрая „високи нива на чувствителност“ – фразата в последния абзац на този текст: „много вероятно е или М. да е знаел какво се е случило и целенасочено да е бил на уговореното място, или да е имал силни подозрения, че нещо нередно се е случило, свързано със З. Д.“ – пак само две алтернативи.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да.

АДВ. Н.: Категорично ли изключвате той лично да е участвал в каквото и да било събитие този ден, свързано с намушкването с нож – за свидетеля М. става дума. Вещото лице отново дава само две алтернативи - да е знаел какво се е случило и целенасочено да е бил на уговореното място“ или да е имал силни подозрения, че нещо нередно се е случило, свързано със З. Д.“. А възможно ли е той да е извършил самият той нещо нередно, което да се е опитал да прикрие в този разпит?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не мога да стигна до такова заключение, базирайки се на материалите, които съм анализирала.

АДВ. Н.: Да обясните обаче защо, защото правите тук декларация: „ не мога да стигна“, „нямам тези данни“ и никакво обяснение няма защо.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Мога да Ви цитирам от самия текст, ако желаете, защото мисля, че така ще бъде по-ясно и по-разбираемо.

АДВ. Н.: Да, цитирайте!

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Когато разгледах данните от разпита на лицето М., никъде не забелязах език, който е свързан с насилие - нещо, което много често се среща при хората, които са участвали в инкриминираното събитие.

Въпрос на председателя на състава към вещото лице: А кое се среща често?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Понякога се среща компонентът „изтичане“, което е когнитивен компонент, който се случва, когато човек е направил нещо, иска

да го прикрие - иска да излъже и въпреки това, мозъкът му прокарва по някоя дума от самото събитие. Така например, може да се чуе в изказвания на хора, които са удавили децата си, че „въпреки слуховете, които блуждаят“ или „се носят във водата“, например - това е един от тези компоненти. Съответно тук при М. такива компоненти не се видяха. Неговият разпит, въпреки, че имаше доста компоненти на чувствителност, нямаше този език на насилие, нямаше този силно манипулативен език, който ние очакваме да видим, когато става въпрос за лице, което е участвало директно в инкриминираното събитие.

АДВ. С.: (въпрос към вещото лице К.): Аз искам да Ви върна на механизма на изготвяне на заключението, понеже изготвянето на заключението се състои от няколко етапа – предварителна информация, анализ, изводи. Разбрахме, че има някаква жена, която е форматирила текста.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да.

АДВ. С.: И някъде във Вашия разказ имаше така „екипна работа от трима човека“.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не, това беше всъщност разговорът по самото дело, когато ни се възлага някаква експертиза, особено, когато ще участвам в комбинация с колегите, ние разбира се, обсъждаме дело - кой, какво трябва да свърши, какви материали очакваме, кога, къде и т.н..

АДВ. С.: Вие обсъждате ли анализ на тези материали и изводите после като мнение?

Съдът напомни, че експертизата първоначално за свидетеля Т. М. беше тройна, с 3 вещи лица.

АДВ. С.: Аз затова се опитвам да разбера какъв е бил механизмът на изготвяне на това заключение, конкретно.

АДВ. Н.: Сега отпадна експертизата с три вещи лица, тя трябва да работи по новата задача. Вие в момента ѝ обяснявате, какво да отговори, госпожо председател.

Председателят на състава: Не ѝ обяснявам. Има разминаване в комуникацията.

АДВ. Н.: В момента ѝ помагате да каже нещо различно от това, което каза до момента.

Председателят на състава: Не, не помагам на никой, бъдете сигурна.

АДВ. С. (въпрос към вещото лице): Какво е значението за преценката на достоверността на едни показания обстоятелството, че те са дадени за първи път десет години след самата случка?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: От гледна точка на събития, които лицето преразказва в минало време, следим за това дали ще има, както казах и по-рано, консистентност, тоест кои неща са отпаднали, от гледна точка на разказа, дали тези неща са важни, релевантни или не.

АДВ. С.: Преценява ли се при този анализ естествената склонност на паметта, защото 10 години, това е един много дълъг период от време, да запълва някакви обстоятелства и преживявания, да пренарежда нещата, да търси обяснение и възможност за възприемане, които да са били в някаква степен различни от първоначално възприетото преди този дълъг период от време? Такъв анализ направен ли е в настоящия случай? Изключвате ли след 10 години да няма тези, как да кажа, особености на паметта при Т. М., така че той да се е опитвал през това време, защото това е естествена склонност на паметта.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Кое е естествена склонност на паметта - „да запълва“?

АДВ. С.: Да, запълва.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Естествена склонност на паметта е да забравя. По принцип, когато човек се опитва по някакъв начин да допълни история или да бъде неискрен, тогава запълва с нещо, но иначе забравянето е естествена характеристика на мозъка.

АДВ. С.: Имало ли е анализ дали той запълва с нещо?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Анализирани са моменти, които са взети, с оглед на времето, което е минало от конкретното събитие. Абсолютно не се идентифицираха такива моменти, в които свидетелят М., както вие казахте да е „запълнил“ нещо в паметта си.

АДВ. С.: Това категорично ли е?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, от това което съм видяла.

АДВ. С.: От анализа на текста проличава ли какво е обичайното

изразяване, именно структурирането на изреченията, ползваните части на речта, от което да се съди в конкретния текст няма разлики, от които да е изводима истина или лъжа?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Тази дисциплина не се занимава с базова норма на изказ. Не е като, например дисциплината „Невербален анализ“, където трябва да се изведе база. Това са компоненти, които са базирани на дългогодишна статистика, свързана с лица, които казват неистинна информация или такива, които проявяват чувствителност относно дадена тема.

АДВ. С.: Тук използвате термина - във Вашето заключение на стр. 4-та след „Т. Л. М.“ в първия абзац - „объркано мислене“. Може ли да обясните дали има такъв психологически термин, какво означава, ако няма, какво сте имала предвид под „объркано мислене“ в това заключение?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Само секунда, за да открия точното изречение.

АДВ.С. (цитира от експертизата): „При Т. М. също така се открояват вероятно високи нива на тревожност, които на моменти преминават в объркано мислене“.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Словоредът по принцип е един от най-добрите индикатори за объркана мисъл. Понякога това се получава в следствие на стрес, понякога това се получава вследствие на определени заболявания или използване на определени субстанции.

АДВ. С.: Може ли това объркано мислене и тези високи нива на тревожност, които сте констатирали, да се дължат на външни фактори - на натиск от страна на разследващите, на предварителни разговори със свидетеля от страна на разследващите, които да го мотивират да дава някакви показания, на прекъсване по време на разговора, на изопачаване?

ПРОКУРОРЪТ: Възразявам на този въпрос. Перманентно от страна на защитата се опитва точно това да се вкара – да се правят предположения, че има натиск от страна на разследващите, че по някакъв начин му повлияват.

АДВ. С.: Поддържам си въпроса. Той е много важен.

Съдът след съвещание намира, че въпросът на адв. С. към вещото лице е относим към предмета на делото и следва да бъде допуснат, поради което

О П Р Е Д Е Л И:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ възражението на представителя на Апелативна прокуратура – П..

ДОПУСКА въпросът на адв. С. към вещото лице.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Ако може да го повторите въпроса, ако обичате.

АДВ. С.: Може ли това объркано мислене и високи нива на тревожност, които сте констатирали във Вашето заключение, при анализа, да се дължат на външни фактори?

Въпрос на съдията-докладчик към вещото лице: Може ли да посочите на какво се дължат, на какви фактори?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не, не мога да посоча с категоричност.

АДВ. С.: Външни фактори - натиск от страна на полицията, предварително търсене, предварителни разговори и така нататък?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Има такава вероятност, не мога да кажа със сигурност.

АДВ. С.: Възможно ли е?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Да, има такава вероятност.

АДВ. С.: В текста на експертизата много често присъстват словосъчетания, аз не можах да ги изброя, но са над десет: „може да се допусне“, „вероятно“. Същевременно Вашият извод на експертизата е абсолютно категоричен. Как тези вероятности и „може да се допусне“ в целия анализ на заключението, обосновават категоричен извод?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Може ли да бъдете по-конкретна с „категоричния извод“?

АДВ. С.: „В този смисъл не се установиха признаци на лъжа в твърденията на Т. М. във връзка с действията му през деня, който описва в показанията“ (цитира от последната страница на експертизата) - това е категоричен извод.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Възможно е Т. М. да е имал предварително знание, може да се заключи.

АДВ. С.: Каква е степента на категоричност на изречението – „не се установиха признаци на лъжа в твърденията на Т. М.“?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не мога да ви дам степен, мога да ви дам това, което съм видяла. Нямаме процентно степенуване.

АДВ. С.: По-малко от 50 % или повече от 50%?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Със сигурност е повече от 50% но не мога да Ви дам категоричен отговор.

АДВ. С.: Все пак експертът твърди, че нейната експертиза се базира на някакви научни методи и ние искаме да знаем с каква степен на вероятност е това заключение.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: По принцип, ако искате да разберете за достоверността на нашите анализи след приключване на нашето обучение - около 90%, но мога ли да ви кажа тук с колко процента - не, това би било спекулация.

АДВ. С.: Има ли значение обстоятелството за достоверност на тези показания, че Т. М. очевидно се укрива в един дълъг период от време, може би повече от 5 години?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не. Във връзка с анализ на разпита на лицето М..

АДВ. С.: Има ли значение при анализ на свидетелските показания, ако той участва във Вашето експертно заключение, ако е лицето присъства на живо, би ли било от значение?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Би било от значение дотолкова, че аз мога да контролирам процеса на изземане на информация, нищо повече.

АДВ. С.: А Вие членувате ли в някаква професионална организация – на лингвисти, на психолози, на съдебни експерти?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: На лингвисти - не, освен някакви малки общности, които обаче не са релевантни в случая. На психолози – категорично не, защото аз не съм такъв.

АДВ. С.: Тоест не членувате в никаква професионална организация на лица с Вашата професионална ориентация?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не. Ами няма други лица, доколкото на мен поне ми е известно, в България, с моята професионална ориентация.

АДВ. С.: Нямам повече въпроси към вещото лице.

АДВ. Н.: И аз нямам повече въпроси към вещото лице.

ПРОКУРОРЪТ: И аз нямам въпроси към вещото лице.

Въпрос на съдията-докладчик към вещото лице: На стр. 3 от заключението сте се спрели на показанията на свидетеля Т. М., дадени в протокола му за разпит от 29.05.2019 г. пред разследващия орган. Използвали ли сте при изготвяне на Вашето заключение протокола за разпит на свидетеля Т. М., проведен по реда на чл. 223 НПК, т.е. пред съдия?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не. Защото подобен род изказвания, които след това биват транскрибирани текстове, всъщност са в един малко по-различен контекст - където се задават конкретни въпроси и където самата ситуация за лицето – за субекта, който предоставя информация, е доста по-различна.

Смятам, че ситуацията е по-различна, защото първо, че е минало повече време, второ, че лицето се намира в малко по-различна ситуация. Тоест, когато застане пред съдия, е нещо много по-различно, отколкото когато му се изземат никакви сведения или разпит. Различно е, като застане на разпит пред съдия в смисъл такъв, че става въпрос за невровъзбудимост. Става въпрос, че това може да промени словореда му, защото, когато човек се намира в конкретна ситуация, зависи и от регистъра, който ще използва, във връзка с хората, с които общува, това може да промени много неговия начин на изказ. Тоест, когато става въпрос за такъв анализ, обикновено се вземат предвид щетите, които лицето може би възприема към момента като възможни. Пред съдия със сигурност авторитетът на самия човек, който стои пред лицето и самата обстановка са много по-различни.

ПРОКУРОРЪТ: Би ли било възможно със сравнителен анализ на достоверността на тези показания в хронологичен ред и той може да бъде разпитан в съда впоследствие, въззивния нашия съд? Това са още два разпита.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: В тази дисциплина обаче не се прави сравнителен анализ, нито дедуктивен. Прави се анализ на един конкретен текст с конкретно задание. По принцип се взема този текст, който е най-автентичен. Когато става въпрос за задаване на въпроси, които са упоменати, както по принцип се прави в протокола, тогава нямаме изключително автентичен текст, защото мисълта на конкретното лице бива наклонена в определена насока - да отговаря на конкретните въпроси. Когато обаче на един човек му

се даде задание да говори нещо и не се идентифицират моменти на контаминация или „замърсяване“, тогава вече тезата се счита за по-автентична. Тоест, най-лесно човек, да речем, лъже на въпроси с „да“ или „не“.

Адв. Н.: Тоест съдът упражнява доминация?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не съм казала това. Това не е „доминация“. Това е един съвсем елементарен процес на общуване, при който някой задава въпрос, друг отговаря на конкретния въпрос. Дали това би било нещото, което човекът би казал, ако имаше възможност да говори – със сигурност не. Разпитът се провежда пред разследващия полицаи, който е същият, но въпреки това, от това, което има по данни, той не е давал насоки на конкретното лице.

Адв. Н.: Откъде разбрахте Вие това?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Нали казах малко по-рано, че не се откри контаминация, тоест не се откри липса на консистентност.

Адв. Н.: Но по дефиниция при разпита пред съдия такава би се открила, защото той доминира, така ли?

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не. Защото се задават въпроси.

Адв. Н.: Аз възразявам да изнасяте лекции по това как вещото лице да си върши работата. То показва, че е некомпетентно. Това вече просто е възмутително!

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: На въпроса на съда дали знам разпита пред съдия как се провежда – задават се въпроси от адвокат, прокурор.

Председателят на състава: Съдията не задава въпроси.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Изразила съм се неправилно. Вече имайте предвид, че съм малко уморена, съжалявам. В конкретния случай аз не съм обсъждала този протокол за разпит пред съдия на свидетеля Т. М., не е взет под внимание.

Адв. Н.: Как казвате, че не е автентичен? А ние осъждаме хора по разпити пред съдия.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Нашите дисциплини предполагам са различни.

Адв. Н.: По принцип ние ги взимаме за меродавни и за водещи, това е

разпит пред съдия - законът казва, че е така.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ К.: Не е същото от гледна точка на тази дисциплина.

ПРОКУРОРЪТ: Нямам въпроси към вещото лице К.. Да се приеме заключението.

АДВ. Н.: Нямам други въпроси към вещото лице К.. Да не се приема заключението й. Вещото лице е абсолютно некомпетентно. По следните причини да не се приема: на първо място, не отговаря на изискванията на чл. 25 от Наредба № 2, за което говорих и миналия път. Съдът отхвърли възраженията ми с твърдение, че вещото лице има специална подготовка по съдебна психология, което беше голословно твърдение. Вещото лице заяви, че изобщо не е психолог и че при нейната специалност - „Л.“, психологията е само спомагателен метод, но не е основен метод на изследване, като се има предвид, че определението Ви беше за назначаване на психолого-лингвистична експертиза. Значи това е некомпетентно вещо лице, което твърдах от самото начало. Разбира се, преди да изложим останалите твърдения, аз продължавам да твърдя, че тази експертиза е недопустима, но накрая ще кажа защо. Оказва се, че освен, че няма подобна специалност по „К. п.“, това вещо лице призна, че и други лица, имената на които тя не може да си спомни – на лица от частната фирма, в която работи, са участвали в подготовката на текста. Дали е грешка, че този текст е бил подготвен, когато експертизата е била тройна и е останал същият текст тогава, когато експертизата се оказа единична, но вещото лице носи персонална отговорност по чл. 291 от НК и ненаименовани лица, които да преценяват кои са изходните данни, които трябва да залегнат в нейната експертиза, не може да има, а особено, както казах, те нито са назначени от съда, нито носят и отговорност за това, което са писали по нейната експертиза. Механизмът на изготвяне на тази експертиза е, че на нея й се изпращат определени материали, пък тя пише онлайн вкъщи и ги изпраща за форматиране във фирмата, е също твърде съмнителен.

Не е изпълнена възложената задача с изрично определение, иницирано от мое възражение, а именно да се посочат точните материали от делото, които да й се дадат и въз основа на които тя да направи своята преценка. Съдът посочи, че на вещото лице трябва да се дадат всички материали и на базата на всички материали тя трябва да извърши тази лингвистична

преценка. Днес тя заяви, че е ползвала само показанията на Т. М. - само едни показания и то тези, които са дадени пред разследващия. Уж била ползвала показанията на Б. и на Д., което ползване, обаче, не личи в заключението, в нарушение на чл. 152 НПК, защото не фигурират абсолютно никакви материали.

Вещото лице заяви, че под „предварителни данни“ е ползвала не друго, а полицейския доклад. От полицейския доклад се е ориентирала кои са релевантните свидетелски показания, за да чете само тях. Отгоре на всичко, някак си, ни в клин, ни в ръкав се каза и това, че от значение било и обстоятелството, че той отказал бил да се подложи на полиграф.

В заключението, в противоречие с чл. 152 НПК, не са посочени изследванията, научните методи, които задължително трябва да фигурират в писменото заключение, за да е в състояние всеки, който го чете, със същите методи да провери изводите, които са направени.

Съобщението на някакви методи в съдебната зала не може да замести писмения текст, т.е. в съдебна зала могат да бъдат дадени само допълнителни разяснения по заключението, но не и то да бъде допълвано. Защото трябва да седи в писмения текст. И в заключение пак искам да Ви кажа, че връщам се към мотивите си, че тази експертиза е недопустима. Ако целта Ви е била вещото лице да замени Вашият краен извод – кой казва истината и кой – не, Вашата цел се оказва изпълнена, защото вещото лице стигна до там да каже, че за нея автентичен е единствено разпитът, който се извършва от разследващите се, но не и пред съдия. Аз считам, че това инкорпорира в себе си една дълбока обида поначало към съдебната фаза и към съдиите, които упражняват ръководство и надзор в съдебната фаза на процеса, но то е относимо най-вече към квалификацията, към почтеността и към компетентността на вещите лица, които назначавате.

Моля тази експертиза да не се приема. Моля също така да заличите и определението си, изобщо за назначаването ѝ.

АДВ. С.: Нямам други въпроси към вещото лице К.. Съгласна съм със становището на адв. Н.. Да не се приема заключението.

ПОДСЪДИМИЯТ З. Д.: Съгласен съм със защитниците ми. Нямам други въпроси към вещото лице К.. Да не се приема заключението.

Съдът в 15:40 ч. се оттегли на съвещание и уведоми страните да се явят отново в съдебната зала в 16:10 ч.

След проведеното тайно съвещание на съдебния състав в 16:20 ч. съдебната зала се явяват жалбоподателят - подсъдимият З. Д. със защитниците му – адв. Н. и адв. С., за Апелативна прокуратура - П. - прокурор Д. А. и вещото лице Х. Е. К..

Съдът след съвещание намира, че следва да бъде прието заключението на съдебно-лингвистичната експертиза, изготвена по делото от вещото лице Х. Е. К., поради което

О П Р Е Д Е Л И:

ПРИЕМА ЗАКЛЮЧЕНИЕТО на съдебно-лингвистичната експертиза на вещото лице Х. Е. К..

На вещото лице Х. К. да се изплати възнаграждение в размер на 631,80 лв., за което се издаде разходен касов ордер от бюджета на съда.

Вещото лице К.: Не претендирам транспортни разходи.

АДВ. Н.: Ще ми дадете ли да погледна декларацията от вещото лице, защото в екземпляра, който ми е даден, нямаше декларация?

Съдът предостави исканата възможност на адв. Н. – да прегледа справка-декларацията от вещото лице.

АДВ. Н.: Аз мога ли да изразя възражение, тъй като вече имаме повод да си говорим дали ще бъдем изненадани от разноските или не, които накрая ще бъдат възложени, във връзка със заявеното от вещото лице, аз считам, че трите страници запознаване с материалите, дори, ако е вярно твърдението, че се е запознала с показанията на Б., не са 9 часа. Запознаване с материалите 9 часа - това е прекомерно. Нямам представа и преценка не мога да имам за това колко часа отнема лингвистичният анализ, но считам, че посочените часове на вещото лице в декларацията са прекомерни. Тя не е употребила това време. Беше изцяло неподготвена и по отношение на защитата на това заключение, заради което аз Ви предлагам да намалите възнаграждението ѝ, тъй като нямаше вид да е употребила този труд и това време за работа.

АДВ.С.: Присъединявам се към възражението на адв. Н..

ПОДСЪДИМИЯТ Д.: И аз се присъединявам към възражението на адв.

Н..

ПРОКУРОРЪТ: Считам, че искането е неоснователно. Същото се базира на едно предположение колко време и по какъв начин е било извършено изследването по делото.

АДВ. Н.: Запознаване с три страници за 9 часа.

АДВ. С.: Ние не може безкритично да го приемем от чисто житейска гледна точка, това е невъзможно да са толкова много часове.

ПРОКУРОРЪТ: Вещото лице е изготвило заключение, предполагам, че то знае за какво иде реч.

АДВ. Н.: А съдът не е лишен от възможността да преценява. Декларациите само по Закона за защита от домашно насилие удостоверяват факти, които са обвързващи.

Съдът след съвещание, с оглед спецификата на експертните знания, не намира основания да ревизира определеното възнаграждение на вещото лице Х. К., поради което

О П Р Е Д Е Л И:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ възражението на защитниците на подсъдимия Д. относно изплатеното възнаграждение на вещото лице К..

ПРОКУРОРЪТ: Уважаеми съдии, ще ви моля делото да бъде отложено за определената резервна дата, с оглед възможността да бъде направен още един опит за издирване на свидетеля Т. М.. Други искания нямам.

АДВ. Н.: Аз считам, че делото е изяснено от фактическа и правна страна. Очевидно приетата днес експертиза считате, че попълва липсата или заменя поне липсата на свидетеля Т. М.. Очевидно е, че са безсмислени справките, които изисквате от гранично-пропускателните пунктове, предвид обстоятелството, че в страната влизат свободно живи и трупове и излизат такива, които не бива да излизат, така че няма какво да го търсим повече Т. М..

Имате тази експертиза, която ние приемаме за недопустима, но така или иначе беше приета от съда. Моля да дадете ход на съдебните прения.

АДВ. С.: Присъединявам се към становището на адв. Н..

ПОДСЪДИМИЯТ З. Д.: Съгласен съм с казаното от адвокатите ми.

Съдът, след съвещание намира, че с оглед изявлението на представителя на Апелативна прокуратура – П. следва да се положат усилия да се издират свидетелят Т. М., поради което делото следва да бъде отложено за друга дата - за резервната такава.

За следващото съдебно заседание следва да се изискат справки от сектор „** – П. относно адресна регистрация и задгранични пътувания на свидетеля М. и Д. Р..

За свидетеля М. следва да се изискат справки - от ГД „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието и от Н. - гр. С. относно пребиваването му в пенитенциарно заведение в страната, да се изиска информация от Дирекция "М." на М. - София относно резултатите от издирването му в Шенгенската информационна система. Следва да се изиска справка от О. на М. - гр. П., отдел "К." относно резултатите от общодържавно издирване на свидетеля Т. Л. М..

Следва да се изиска справка и от ТД на НАП – гр. П. относно сключени трудови договори за свидетеля Т. Л. М. и Д. Е. Р..

С оглед на изложеното, съдът

О П Р Е Д Е Л И:

ОТЛАГА и НАСРОЧВА делото за 27.06.2023 г. от 14:00 ч, за която дата подсъдимият Д. и защитниците му - адв. Н. и адв. С. са уведомени;

Да се изискат всички, посочени в мотивната част на определението, справки за свидетеля Т. Л. М. и Д. Е. Р.. Да се призоват същите на известните по делото адреси.

ДА СЕ ПРИЗОВЕ и Апелативна прокуратура - П..

Протоколът се изготви в съдебно заседание.

Съдебното заседание се закри в 16:40 часа.

Председател: _____

Секретар: _____